

Krajský úřad Středočeského kraje

Odbor životního prostředí

Zborovská 11, Praha 5

Prostřednictvím datové schránky

V Neveklově dne 17.04.2019

Věc: „Zahloubení a těžba v lokalitě Ouštice“ – dokumentace EIA, dle zák.100/2001Sb.

Č.jednací: **037558/2019/KUSK OŽP/LS**

Vyjádření spolku Česká458 z.s. k dokumentaci EIA

Spolek Česká458 z.s., jehož hlavní posláním je ochrana přírody a krajiny ve městě Neveklově a okolí, podává toto své vyjádření k dokumentaci EIA pro záměr „Zahloubení a těžba v lokalitě Ouštice“ – oznamovatel Kamenolomy ČR s.r.o.:

Oznamovatel předložil dokumentaci ke zjišťovacímu řízení, které proběhlo se závěrem povinnosti posouzení záměru v řízení EIA. Spolek Česká 458 z.s. zaslal své připomínky již ke zjišťovacímu řízení, na něž tímto rovněž odkazujeme. Připomínky byly citovány v ZZŘ.

Oznamovateli bylo uloženo se v dokumentaci pro řízení EIA zaměřit především na následující oblasti:

- zhodnocení kumulace vlivů záměru s dalšími záměry v okolí (stávajícími i plánovanými)
- zpracování variantního posouzení s ohledem na uvažovanou dobu těžby a možné ovlivnění Tloskovského potoka a jeho okolí
- podrobnější rozpracování nároků na dopravní infrastrukturu včetně s tím souvisejících vlivů na hlukovou a emisní situaci v okolí

a dále zohlednit a podrobně vypořádat všechny relevantní požadavky na vyhodnocení a doplnění, a dále všechny připomínky a podmínky, které jsou uvedeny v obdržených vyjádření k oznámení.

Domníváme se, že se oznamovatel vypořádal s požadavky ze závěru zjišťovacího řízení jen částečně.

Do dokumentace zařadil seznam záměrů v oblasti podléhajících řízení EIA, vynechal ale záměry na stanovení nových dobývacích prostorů pro těžbu kamene. Dne 1.4.2019 Mžp sice oznámilo ukončení řízení EIA OV1188 pro stanovení nového dobývacího prostoru Mlékovice, řízení OV1186 o stanovení dobývacího prostoru Lešany, které bylo zahájeno dávno před nynější řízením oznamovatele, však tento nevzal do úvahy. Nijak nevyhodnotil ani souběh těžby v blízkých lomech s ohledem na potřeby stavebního kamene, co do množství i kvality a tím současně potřeby otvírky další části lomu.

Vypořádání s kumulací vlivů při stavbě D3 pak rovněž neprovedl dostatečně, obzvláště poté, když do dokumentace přes předchozí nesouhlas orgánu ŽP zařadil možnost využití vytěženého prostoru jako skládky odpadu ze stavby D3. Dále nevyhodnotil deklarovaný přebytek kvalitního kamene vytěženého při stavbě D3, zejména při ražbě tunelů. Tato skutečnost má rozhodující vliv na množství potřebného stavebního materiálu pro vlastní stavbu dálnice ale i pro budoucí zásobování širšího okolí z plánovaných deponií.

Oznamovatel se nezabýval dostatečně kumulací hlukové zátěže od svého záměru spolu s hlukem vyvolaným provozem D3.

Oznamovatel ignoroval požadavek na variantní řešení pro pokračování těžby a to ve variantě bez zahloubení pod hladinu podzemní vody. Zdůvodnění, že čerpáním důlní vody dojde k navýšení průtoků v Tloskovském potoce nemůže obstát, když největším úkolem pro budoucí období sucha je zadržení podzemní vody v terénu. Využití vytěženého lomu pro skládku s ukládáním odpadu do vody se jeví jako naprosto nepřijatelné.

Oznamovateli bylo rovněž uloženo podrobné rozpracování vlivu záměru na dopravní infrastrukturu. Toto bylo rovněž odmítnuto s tím, že za stav komunikací oznamovatel jako zájemce o pokračování těžby neodpovídá. Předpokládáme, že majitelé a správci dopravní sítě vyhodnotí vliv stávajícího provozu lomu na stav komunikací a pro případné další pokračování těžby stanoví odpovídající podmínky.

Část vypořádání připomínek je koncipována jako slib dodržování předpisů a postupů, které by měly být dodržovány již nyní a část připomínek nebyla vyhodnocena vůbec.

Nadále se vychází ze současného objemu těžby jako výchozího stavu pro posuzování záměru. Přitom bylo zdokumentováno, že je dlouhodobě překračován povolený rozsah prací. Znovu uvádíme, že:

Rozhodnutím Obvodního báňského úřadu v Kladně ze dne 3. 12. 1997 bylo povoleno společnosti BES s.r.o. (předchůdkyni oznamovatele) vytěžit 774 tis. tun kameniva v období 10 let dle tehdejšího plánu dobývání a otvírky. Tímto rozhodnutím byly stanoveny i další podmínky pro těžbu zakotvené do závazného posudku Okresního hygienika a rozhodnutí ONV Benešov, odbor vodního, lesního hospodářství a zemědělství.

Těžba je tedy povolena pro limit cca 75 tis. tun ročně, dle dokumentace je však současný stav 100-130 tisíc tun ročně. V současné době je tedy povolený limit těžby dávno překonán, nebo není dosahováno uvedených těžebních hodnot, se kterými je v Oznámení pracováno jako se stávajícími.

Z tohoto důvodu jsou tedy překračovány i povolené limity pro dopravní zatížení komunikací, zatížení hlukem a otřesy pro zástavbu nejen v bezprostředním okolí lomu.

Těžba byla povolena pouze na pozemcích vyňatých ze ZPF. Dle veřejně dostupných informací z ortofotomap na KN překročila stávající těžba i v tomto ohledu povolené hranice.

Rozhodnutím OBÚ v Kladně z r. 1997 byly povoleny trhací práce pouze malého rozsahu. Oznámení se však dovolává rozhodnutí OBÚ v Kladně, č. j. 00021/2009/02/002 ze dne 18. 2. 2009, kterým mají být povoleny trhací práce velkého rozsahu. Tento dokument není nadále k dispozici, a je proto rovněž žádoucí podmínky v něm uvedené vyhodnotit.

Rozšíření lomu se umísťuje na pozemky určené dle územního plánu pro zemědělskou výrobu. Stávající lom je v územním plánu Stč. kraje a Města Neveklov situován na pozemcích s funkčním využitím VS (výroba a služby), nikoliv tedy TEP těžba surovin. Územní plán Města Neveklov neuvádí možné využití takového území pro těžbu a omezuje zastavěnost pozemku 30% a za nepřijatelné využití považuje výrobní činnosti zhoršující životní prostředí nad míru stanovenou obecně závaznými předpisy. V zásadách uspořádání vyžaduje výsadbu ochranné zeleně.

Nelze rovněž souhlasit s tvrzením, že pro těžbu je přípustné využít i pozemky v územní plánu označené jako zemědělské (Nz). Stavba (rozšíření lomu) není stavbou ve veřejném zájmu. Dle rozhodnutí Nejvyššího správního soudu „veřejný zájem musí být výslovně formulován ve vztahu ke konkrétní posuzované záležitosti a musí být přesvědčivě odlišen od zájmu soukromého“. Viz např. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu sp.zn. 6 As 65/2012 ze dne 10. května 2013.

Skutečnost, že těžba již nyní překračuje povolené hranice potvrzuje i zpracovatelka dokumentace (str.22).

Před rozhodnutím o pokračování další těžby je tedy nezbytné vyhodnocení veškerých podmínek daných dřívějšími povoleními k těžbě, stejně jako omezení pro dobývání citované v rozhodnutí o stanovení dobývacího prostoru.

Dle tvrzení oznamovatele nejsou v současné době, žádné hygienické limity překračovány. Toto není v souladu se skutečností, že musela být těžba zastavována z důvodu zamoření údolí prachem.

Nelze souhlasit s vytěžením bloku označeného 2PN. Blok se nachází v prostoru vstupu do těžebního prostoru a v současné době odděluje lom od okolního prostředí. Z hlediska krajinného i z hlediska maximálního oddělení provozu od obydleného území je žádoucí nerozšiřovat ústí lomu.

Znovu zde uvádíme naše dřívější poznámku jako reakci na „vypořádání“ připomínek:

Varianta nulová (jak uvedeno – bez zahloubení, pokračování k hranici dobývacího prostoru) jednak nereprezentuje poslední povolený stav (viz výše), a jednak ji nelze považovat s ohledem na dobu možné těžby do dalšího případného posouzení v řízení EIA jako variantu nepřijatelnou. Pokračování těžby v této variantě nevylučuje a priori do budoucna variantu se zahloubením.

Jediným odůvodněním zahloubení lomu pod hladinu podzemní vody je pouze maximalizace zisku těžaře, bez ohledu na rizika plynoucí z tohoto počínání. Dříve vydané povolení hornické činnosti pro těžbu kamene v Oušticích bez pochyby omezilo bázi lomu tak, aby nedošlo ke kontaktu s podzemní vodou.

Na náš popud zařadil oznamovatel do dokumentace (část vypořádání připomínek) Program pro zlepšení kvality ovzduší ZÓNA STŘEDNÍ ČECHY – CZ02 (2016). Z dokumentace vyplývá, že bude nezbytné zpracovat nový provozní řád, který by odpovídal zásadám uvedeným v Programu. Program předpokládá použití zařízení, které odpovídají nejlepším v současné době dostupným technologiím. Oznamovatel však nehodlá používat třídící linku, která by odpovídala požadavkům Programu tj. byla opatřena účinným odsáváním prachu a hodlá pouze vybavit mobilní třídící linku skrápěním. Z toho lze odvodit, že v současné době skrápění není v provozu!? Tomu by

odpovídalo i množství vody použité pro skrápění jak bylo uvedeno v dokumentaci ke zjišťovacímu řízení.

Další deklarovaná opatření by měla být realizována okamžitě, bez ohledu na další vývoj projednávání záměru. Bez těchto opatření by lom neměl být vůbec provozován. Provozní řád by měl obsahovat povinnost okamžitého odstavení linky při poruše skrápěcího zařízení.

Program rovněž předpokládá výsadbu izolační zeleně (str. 15 dokumentace). To předpokládá i územní plán města jako podmínku pro provozování průmyslového areálu. Jako naprosto nepřijatelné a až nesmyslné se jeví odkládání tohoto jednoduchého biologického opatření na dobu po ukončení těžby. Oznamovatel vlastní dostatek pozemků kolem celého lomu, aby tuto podmínku mohl realizovat. V současné době již ukládá přebytkovou zeminu do valů, i když v nevhodném tvaru. Je tedy bezpodmínečně nutné pro případné pokračování těžby, aby byl zpracován plán rekultivace a v něm promítnuty všechny tyto požadavky. Izolační zeleň musí fungovat co nejdříve.

Našimi připomínkami týkajícími se nároků na dopravní a jinou infrastrukturu se oznamovatel nezabýval. Nadále pracuje se zkrácenými údaji o množství a časovém rozložení expedice. Nyní nově ještě přidává další dopravní zatížení od přiváženého odpadního materiálu pro zavážení vytěžené části lomu.

Ač uvádí, že byl pro zhodnocení vlivu dopravy zpracován dopravní průzkum (sčítání dopravy) na rozhodující komunikaci 10513 v obci Ouštica, resp. Soběšovice, tak dokumentace s těmito vstupy nepracuje. Nebylo provedeno technické zhodnocení současného stavu dopravní infrastruktury. Toto považujeme za zásadní, neboť současný stav komunikací v místě a okolí dokazuje, že zatížení od těžkotonážní dopravy přesahuje jejich technické možnosti.

Oznamovatel se podle našeho soudu dostatečně nevypořádal s našimi připomínkami k části B.III.1. Rozptylová studie zůstala beze změny.

Rovněž tak hluková studie pracuje s nedoloženou hodnotou akustického výkonu pro mobilní třídicí linku. V hlukových studiích pro totožná řešení se pracuje s hodnotami vyššími. Rovněž tak je běžně používána korekce na tónovou složku-při provozu drtičky a třídičky kamene. Akustická studie neposuzuje kumulativní a synergický vliv dalších záměrů, zejména záměrů těžby nerostů v okolí a záměru dálnice D3 – výstavby i provozu dopravy na této komunikaci (desetitisíce průjezdů denně). Záměr dálnice D3 zcela jistě ovlivní celkovou hlukovou situaci v lokalitě a bude mít s nyní posuzovaným záměrem kumulativní a synergické vlivy na imise hluku.

Pokud se v řízení EIA prokáže, že veřejný zájem na vytěžení nevýhradní suroviny, stavebního kamene průměrné kvality soukromým subjektem se zahraničním vlastníkem, za v současné době platných podmínek (výše odvodu za vytěženou horninu) převyšuje veřejný zájem na ochranu životního prostředí, zdraví obyvatel, ochranu zemědělského půdního fondu, daňové výnosy převyšují náklady na obnovu stávající dopravní infrastruktury a další, pak nechť jsou v dalším povolování záměru brány do úvahy připomínky orgánů životního prostředí i připomínky naše, týkající se oprávněných obav ze zásahu do hydrologických poměrů v místě a obav z kvality ovzduší v našem městě. Posudek k dokumentaci jistě všechny tyto naše obavy zohlední a bude požadovat úpravu dokumentace tak, aby při případném budoucím

zahloubení báze lomu nedošlo ke kontaktu s hladinou podzemní vody. Varianta bez zahloubení resp. s menším zahloubením umožňuje oznamovateli případně pokračovat v těžbě po dobu několika desetiletí. Rovněž tak doporučujeme v souladu s dalšími požadavky příslušných orgánů nepovolit skládkování jakýchkoliv (i stavebních) odpadů v prostoru vytěženého lomu.

Při povolování další těžby je rovněž nezbytné uložit těžební společnosti, aby při využívání ložiska používala nejlepší dostupné techniky a dodržovala zásady Programu pro zlepšování kvality ovzduší ZÓNA STŘEDNÍ ČECHY – CZ02 (2016) v plném rozsahu.

Děkujeme a jsme s pozdravem

Ing. Ivan Hradecký, předseda

Česká 458 z.s.

IČ: 04964659

sídlo Lipka 11

257 56 Neveklov